

Sygn. akt II C 226/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Gawlik

Ławnicy:	/
-----------------	---

Protokolant: Hanna Świątek

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2015 roku w Rybniku

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) w R.

o zapłatę

- 1) umarza postępowanie w części dotyczącej kwoty 111.076,11 zł (sto jedenaście tysięcy siedemdziesiąt sześć 11/100 złotych) stanowiącej należność główną;
- 2) umarza postępowanie w części dotyczącej kwoty 254,93 zł (dwieście pięćdziesiąt cztery 93/100 złotych) stanowiącej skapitalizowane odsetki od roszczenia głównego;
- 3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 38.078,76 zł (trzydzieści osiem tysięcy siedemdziesiąt osiem 76/100 złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2015 roku do dnia zapłaty;
- 4) zasądza od pozwanego na rzecz powoda odsetki za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29.08.1997 roku – ordynacja podatkowa – liczonymi od kwoty 85.115,77 zł (osiemdziesiąt pięć tysięcy sto pięćdziesiąt siedem 77/100 złotych) za okres od 26 maja 2015 roku do 1 lipca 2015 roku;
- 5) zasądza od pozwanego na rzecz powoda odsetki za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29.08.1997 roku – ordynacja podatkowa – liczonymi od kwoty 25.960,34 zł (dwadzieścia pięć tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt 34/100 złotych) za okres od 26 maja 2015 roku do 27 lipca 2015 roku;
- 6) oddala dalej idące żądanie pozwu;
- 7) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.470,49 zł (siedem tysięcy czterysta siedemdziesiąt 49/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych;
- 8) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II C 226/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiego Szpitala (...) w R. kwoty 149.409,80 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa tj. od dnia 26.05.2015 r. wraz z kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu podał, że na dochodzone roszczenie składa się kwota 111.076,11 zł tytułem należności głównych oraz kwota 38.333,69 zł tytułem należnych powodowi odsetek wyliczonych na dzień 25.05.2015 r. Podniósł, że dochodzi roszczeń wynikających z zawartych pomiędzy stronami umów, w ramach których jako wykonawca realizował zamówienia złożone przez pozwanego w zakresie dostawy towarów znajdujących się w jego asortymencie. Mimo, że zamówienia te wykonał, to pozwany nie zapłacił mu należności wynikających z wystawionych faktur.

W odpowiedzi na pozew **pozwany** wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że zaspokoił roszczenia powoda poprzez zapłatę kwoty 85.111,77 zł w dniu 2.07.2015 r., a w dniu 28.07.2015 r. poprzez zapłatę kwoty 25.960,34 zł. Zarzucił, że brak jest podstaw do skapitalizowania odsetek w wysokości ustawowej, przyznał natomiast, że zawarł z powodem oznaczone w pozwie umowy.

Zarzucił powodowi nieprawidłowy sposób oraz rodzaj naliczenia odsetek za opóźnienie w zapłacie, bowiem - jego zdaniem - odsetki nie powinny być naliczone według odsetek ustawowych lecz według odsetek przyjętych w transakcjach handlowych wynikających z ordynacji podatkowej. Skoro zobowiązanie pozwanego wygasło w całości wobec zapłaty kwot wynikających z faktur, pozwany wniósł o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Pismem z dnia 15.10.2015 r. **powód cofnął** powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia, co do kwoty stanowiącej należność główną tj. 111.076,11 zł wobec dokonania przez pozwanego zapłaty po dniu wytoczenia powództwa i wniósł o umorzenie postępowania w tym zakresie oraz obciążenie pozwanego kosztami postępowania.

Równocześnie cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 254,93 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie na dzień poprzedzający wytoczenie powództwa z uwagi na przeliczenie należności odsetkowych w oparciu o terminy doręczenia pozwanemu poszczególnych faktur VAT i wniósł o umorzenie postępowania w tym zakresie.

Ostatecznie wniósł zatem o zasądzenie od pozwanego odsetek ustawowych od kwoty 85.115,77 zł za okres od dnia wytoczenia powództwa do dnia 2.07.2015 r. z uwagi na zapłatę przez pozwanego po wytoczeniu powództwa tejże kwoty oraz wobec skapitalizowania przez niego (powoda) odsetek za okres opóźnienia w płatności, jak również o zasądzenie kwoty 25.960,34 zł za okres od dnia wytoczenia powództwa do dnia 28.07.2015 r. z uwagi na okoliczności jak wyżej. Wniósł zatem też o zasądzenie od pozwanego kwoty 38.078,76 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Bezspornym jest, że powód wtoczył powództwo (nadał pozew) w dniu 26.05.2015 r., jak również, że strony łączyły umowy handlowe na dostawy produktów farmaceutycznych.

Zgodnie z uregulowaniami tychże umów powód jako ich wykonawca miał obowiązek wystawić fakturę VAT za dostarczony przedmiot umowy z terminem płatności 60 dni licząc od dnia doręczenia prawidłowej pod względem merytorycznym i formalnym faktury do siedziby zamawiającego.

Bezspornym też jest, że na dzień wytoczenia powództwa pozwany jako zamawiający zalegał powodowi – wykonawcy kwotę 111.076,11 zł tytułem należności głównych.

Bezspornym również jest, że pozwany uiszczył należności wynikające z faktur o ich skumulowanej wartości do kwoty 85.115,77 zł w dniu 2.07.2015 r., a do pozostałej kwoty należności głównej w dniu 28.07.2015 r. (25.960,34 zł).

W tej sytuacji powód cofnął pozew w zakresie żądania zasądzenia roszczenia głównego pozostawiając żądanie zasądzenia na jego rzecz skapitalizowanych odsetek ustawowych wyliczonych odpowiednio dla terminu płatności każdej z faktur do dnia ich faktycznego zrealizowania z ustawowo należnymi odsetkami. Należność tę w oparciu o wysokość odsetek ustawowych powód wyliczył na 38.078,76 zł wraz z dalszymi ustawowymi odsetkami od skapitalizowanych odsetek licząc od dnia wytoczenia powództwa od skapitalizowanych odsetek.

Wniósł też o zasądzenie ustawowych odsetek od dnia płatności faktur do dnia wytoczenia powództwa.

Wyrokiem z dnia 27.11.2015 r. Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w części dotyczącej kwoty 111.076,11 zł stanowiącej należność główną oraz w części dotyczącej kwoty 254,93 zł stanowiącej skapitalizowane odsetki od roszczenia głównego (punkt 1 i 2 wyroku), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 38.078,76 z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2015 roku do dnia zapłaty, zasądził od pozwanego na rzecz powoda odsetki za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29.08.1997 roku – ordynacja podatkowa – liczonymi od kwoty 85.115,77 zł za okres od 26 maja 2015 roku do 1 lipca 2015 roku, zasądził od pozwanego na rzecz powoda odsetki za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29.08.1997 roku – ordynacja podatkowa – liczonymi od kwoty 25.960,34 zł za okres od 26 maja 2015 roku do 27 lipca 2015 roku; oddalił dalej idące żądanie pozwu.

Zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.470,49 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych; zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Istotą sporu pozostało, czy powód miał prawo naliczyć i skapitalizować odsetki za okres opóźnienia w płatności należności głównej oraz czy tak ewentualnie wyliczone odsetki, jak również odsetki dalsze winny być naliczane jako odsetki ustawowe, czy jako odsetki przewidziane dla zapłaty w transakcjach handlowych uregulowanych ordynacją podatkową.

Sąd zważył co następuje:

Nie sposób zgodzić się z pozwanym, aby wobec opóźnienia w płatności faktur nie był on zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda odsetek, skoro nie kwestionował on, że usługi zostały przez powoda wykonane, a faktury sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalnym ostatecznie przedłożone do ich realizacji.

Bezspornym jest, że pozwany opóźnił się z zaplaceniem należności z faktur, a opóźnienie w wykonaniu świadczenia pieniężnego zawsze rodzi szkodę; odszkodowanie za opóźnienie z zapłatą długu pieniężnego polega na naliczeniu odsetek. Powstanie tego prawa jest niezależne od tego, czy roszczenie o odsetki zostało podniesione, czy też nie, wynika bowiem z samego faktu opóźnienia. Natomiast rzeczą wtórną jest wysokość odsetek z tytułu opóźnienia - ta może być określona umową albo też może wynikać z przepisów prawa.

W niniejszej sprawie, po sprecyzowaniu stanowisk stron, kwestia ta stanowi istotę sporu.

W żadnej z przedstawionych umów nie można dopatrzeć się zapisu precyzującego rodzaj odsetek za opóźnienie. Strony uregulowały jedynie kwestię wystawienia i prawidłowości faktur VAT oraz terminów ich płatności. Uznać więc należy, iż skoro strony nie umówiły się w tym zakresie, to powodowi należą się odsetki przewidziane przepisami prawa.

Z uwagi na daty realizacji usług i wystawionych faktur za wykonane usługi, wobec braku innego uregulowania w treści umów, zastosowanie w sprawie znajdzie ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Powstaje natomiast pytanie o wzajemny stosunek art. 8 w/w ustawy i art. 481 § 2 k.c. Zgodnie z art. 8 ust. 1 przywołanej Ustawy, w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1)wierzyciel spełnił swoje świadczenie; 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu.

W niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki przepisu art. 8 art. 1 Ustawy.

Dłużnik, który bez wątplenia jest podmiotem publicznym w rozumieniu Ustawy (art. 4 pkt 2), spełnił świadczenie pieniężne, jednakże nie dotrzymał umówionego, powód nie otrzymał zapłaty w terminie. Zresztą okoliczności te, w sprawie, nie były sporne. Konsekwentnie przepis ten przewiduje w przypadku opóźnienia, odsetki określone na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa czyli tzw. odsetki od zaległości podatkowych.

Kwestia wzajemnych relacji obu uregulowań była już przedmiotem analiz w orzecznictwie. Zwrócić należy uwagę, iż ustawa, która znalazła swe zastosowanie w sprawie, zastąpiła wcześniejsze uregulowania w tym przedmiocie tj. ustawę z 12.06.2003 r. - Terminy zapłaty w transakcjach handlowych, która z kolei zastąpiła ustawę z 6.09.2001 - Terminy zapłaty w obrocie gospodarczym. Kwestia ta ma znaczenie o tyle, że, wcześniejsze orzecznictwo odnosiło się do uregulowań obecnie już nieobowiązujących, które jednak, co do zasady, nie odbiegały od rozwiązania przewidzianego ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. W tym miejscu należy przywołać stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 28 lutego 2007 r. (V CSK 445/06) zgodnie z którym, o względnym charakterze normy art. 481§1 k.c. świadczy także szczególna regulacja przewidziana w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o terminach zapłaty w obrocie gospodarczym, a obecnie w art. 9 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. Nr 139, poz. 1323 ze zm.), która byłaby zbędna, gdyby art. 481 § 1 k.c. miał charakter bezwzględnie obowiązujący. Sąd podziela nadto stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie wyrażone wyrokiem z dnia 5.09.2014 r. (I ACa 287/14), że w przypadku spełnienia warunków zastosowania art.7 ustawy z 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych jako przepisu szczególnego, wyłączone jest stosowanie normy ogólnej wyrażonej w art. 481 par 2 k.c.

Analiza przepisów prowadzi do wniosku, że art. 8 Ustawy, stanowi lex specialis wobec postanowień kodeksu cywilnego. Na taką wzajemną relację wskazuje zarówno treść art. 1 Ustawy, w której wprost zapisano, że określa ona szczególne uprawnienia wierzyciela i obowiązki dłużnika w związku z terminami zapłat, a Ustawy nie modyfikowały postanowień Kodeksu cywilnego o wymagalności świadczeń pieniężnych oraz o skutkach opóźnienia i zwłoki dłużnika. Ustawa zawiera własną definicję transakcji handlowych (art. 4 pkt 1), wymienia krąg podmiotów nią objętych, a także wprost wyłącza spod jej działania określone długi i umowy (art. 3). Także te elementy nakazują przyjąć, że reguluje ona w sposób szczególny w stosunku do Kodeksu cywilnego (art. 481 § 2 k.c.) wysokość odsetek należnych w przypadku opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Modyfikacja ta dotyczy wysokości odsetek, które są naliczane w przypadku opóźnienia dłużnika, zastępując odsetki w wysokości ustawowej, odsetkami w wysokości wynikającej z przepisu art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. Zatem, w przypadku spełnienia warunków zastosowania art. 8 Ustawy jako przepisu szczególnego, wyłączone jest stosowanie normy ogólnej wyrażonej w art. 481 § 2 k.c. Przepis art. 8 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych w granicach zawartej w nim hipotezy deroguje, jako przepis szczególny, art. 481 § 2 k.c. Strony mogły oczywiście umówić się na odsetki ustawowe, bądź wyższe, ale z możliwości tej nie skorzystały.

Powodowi przysługują zatem odsetki za opóźnienie w wysokości odsetek za zwłokę określanych na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej, co orzeczono w punkcie 4 i 5 wyroku, przy czym Sąd nie odniósł tego do części odsetek skapitalizowanych.

Żądanie odsetek za opóźnienie od zaległych odsetek możliwe jest dopiero od momentu wytoczenia powództwa o odsetki, jeżeli strony nie uzgodniły inaczej. Biorąc więc pod uwagę powyższe, Sąd zasądził w punkcie 3 wyroku kwotę 38.078,76 zł tytułem skapitalizowanych odsetek wraz z dalszymi odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa o te odsetki

Dalej idące roszczenie pozwanego Sąd oddalił, jako że nie orzekł Sąd o odsetkach zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach orzeczone na podstawie art. 98 k.p.c. , albowiem pozwany uległ żądaniu powoda w znaczącej części , skoro cofnięciu w części roszczenia, Sąd w rozliczaniu kosztów przypisał skutek z art. 98 k.p.c. tj. skutek przegranej procesu w tym zakresie.